

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.
N°. 239.

De coöperatieve landbouwvereniging voor boterbereiding en aanschaffing van veevoeder en kunstmeststoffen te Nijeveen.

Heden, den veertienden December achttienhonderd drie en negentig, compareerden voor mij mr. Jan Aldrik Sluis, notaris in het arrondissement Assen, provincie Drenthe, standplaats hebbende te Meppel, in tegenwoordigheid der twee na te noemen getuigen, de heeren:

1. Gerrit Jacob Ernst Wilmers, veehouder, wonende te Nijeveen;
2. Albert Bakker, veehouder, wonende te Kolderveen, gemeente Nijeveen;

3. Gelmer van Noord, veehouder, wonende te Kolderveen, gemeente Nijeveen, voor zich zelf en in hoedanigheid van gemachtigde van Jan Mulder junior, veehouder, wonende aan den Veen-dijk in de gemeente Havelte, van Tieme Dijkma, Arend Nijmeijer, Albert Bartelds Keizer, Albert Nijmeijer, Vrens Hoeve, Jan Pieters Karsten, Pieter Nijmeijer, Roelof Mulder Egbertszoon, Arend Engels, Roelof Eising, Jan Duiven, Harm Huls, Jan Been, Roelof Venema, Jacob Pol, Pouwel Inberg, Geert Boxem, Jan Bakker, Hendrikje Vos, weduwe Hendrik Oosting, Albert Hoeve, Jan Lubbinge, Evert van Rossum, Jan Alberts Rodermond, Jacob Bakker en Gerrit Bakker, allen veehouders van beroep en wonende te Nijeveen, van Lijkel Boverhof, Jan Jonker, Albert Visscher, Jan Inberg, Jacob Westenbrink, Hendrik van den Berg, Roelof Hester, Abel de Boer Derkszoon, Egbert Doosje, Lambertus Nijmeijer, Hendrik de Boer Derkszoon, Hendrik Boxem, Klaas Huls, Hendrik de Boer Albertszoon, Pieter de Boer, Albert Lucas, Albertje van de Berg, weduwe Gerrit Vrielink, Jacob Slont, Hendrik Jonker, Jacob Nijmeijer Jacobszoon, Hendrik Nijmeijer Hendrikszoon, Hendrik Vos, Gerrit van de Vegt, Berend Bouwknegt, Roelof van 't Ende, Arend Soer, Roelof Jonker, Jacob Nijmeijer Hendrikszoon, Roelof Gritters, Jan Bouwknegt Jan Evertszoon en Arend Knol, allen veehouders van beroep en wonende te Kolderveen in de gemeente Nijeveen, krachtens onderhandsche akte van volmacht van de maand November jongstleden;

4. Jan Braamskamp, veehouder, wonende te Nijeveen;
5. Roelof Denning, veehouder, wonende te Nijeveen;
6. Geert Karsten, veehouder, wonende te Kolderveen, gemeente Nijeveen, en

7. Klaas van den Berg Roelofssoon, veehouder, wonende te Wanneperveen, voor zich zelf en in hoedanigheid van gemachtigde van Koendert Idserda, veehouder, wonende op het Grooneveld, in de gemeente Meppel, van Albert Kok, veehouder, wonende te Grafhorst, in de gemeente Meppel, en van Roelof de Boer junior, Cornelis Vlot, Klaas de Boer, Hendrik Wildeboer, Klaas van den Berg Pieterszoon, Jantje Karsten, weduwe Harm Hoorn, Annigje de Boer, weduwe Willem Doosje, Johannes Sikkens, Egbert Jonker en Koob Hoorn, allen veehouders van beroep en wonende te Wanneperveen, krachtens onderhandsche akte van volmacht van de maand November jongstleden.

Zijnde de beide bovenaangehaalde akten van volmacht, na door de respectieve lasthebbers in tegenwoordigheid van mij notaris en de getuigen voor echt erkend, en ten blijke daarvan door de respectieve lasthebbers, de getuigen en mij notaris geteekend te zijn, aan deze minute vastgehecht ten einde, als zijnde nog ongeregistreerd, te gelijk daarmede ter registratie te worden aangeboden.

De comparanten voor zich en in relatie als gezegd verklaarden bij deze akte op te richten eene coöperatieve vereeniging, genaamd » *De coöperatieve landbouwvereeniging voor boterbereiding en aanschaffing van veevoeder en kunstmeststoffen te Nijeveen* », en daarvoor vast te stellen de navolgende statuten, als:

Artikel een. In de gemeente Nijeveen is gevestigd eene vereeniging genaamd: » *De coöperatieve landbouwvereeniging voor boterbereiding en aanschaffing van veevoeder en kunstmeststoffen te Nijeveen.* »

Artikel twee. Het doel der vereeniging is tweeledig:

ten eerste: gemeenschappelijke boterbereiding door de exploitatie van eene **stoomzuivelfabriek** en den verkoop der te verkrijgen producten;

ten tweede: aankoop ten behoeve van de leden der vereeniging van lijn- en raapkoeken, rijstmeel en andere veevoeder, zoomede van kunstmeststoffen.

Artikel drie. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging in de gemeente Nijeveen eene **stoomzuivelfabriek** met toebehooren, benevens de voor tijdelijke berging van veevoeder en kunstmeststoffen noodige gebouwen, terwijl de leden der vereeniging zich verbinden, om, met uitzondering alleen van de melk voor eigen gebruik benodigd, voor de boterbereiding te zullen leveren, alle melk van het rundvee der boerderij bij ieder hunner in gebruik.

Artikel vier. De vereeniging verkoopt vervolgens de verkregen boter en verdeelt de zuivere opbrengst onder de leden, op den voet als vermeld in de artikelen dertien en vijftien.

De ondermelk en karnemelk wordt aan de leden teruggegeven en moet door hen worden teruggenomen naar evenredigheid der door ieder geleverde melk.

Artikel vijf. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de verkoopprijs der boter na aftrek der uitgaven vermeld in artikel twaalf.

Artikel zes. Wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van niet-leden ter bereiding worden aangekocht.

Ten opzichte van de teruggave der ondermelk en karnemelk geldt ook voor hen hetzelfde als in artikel vier is bepaald.

Artikel zeven. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van vijftien jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel acht. Het domicilie der vereeniging, alsmede van die leden welke buiten de gemeente Nijeveen woonachtig zijn, is ten kantore der vereeniging in de gemeente Nijeveen.

Artikel negen. Het dienstjaar vangt aan op den eersten Mei.

Artikel tien. Het voor oprichting der vereeniging, den aankoop van den eigendom, het recht van opstal of het erfpachtsrecht van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen, gereedschappen en verdere gebouwen, alsmede het voor den eersten tijd benodigd bedrijfskapitaal, wordt verkregen als volgt:

Er worden uitgegeven aandeelen op naam, groot ieder eenhonderd gulden, spitsbaar in halve en vierde aandeelen van vijftig gulden en vijf en twintig gulden.

Voor zoover het benodigde kapitaal niet geheel door de leden wordt genomen, zal het te kort komende worden geleend, des verlangd onder hypothecair verband van de fabrieksgebouwen met hetgeen daartoe door bestemming behoort.

Van deze leening zal jaarlijks, te beginnen met den eersten Mei achtienhonderd vijf en negentig, een bedrag van ten minste tweehonderd gulden worden afgelost.

Artikel elf. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar minstens driehonderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden gebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van de gekweekte rente, een bedrag van drie duizend gulden heeft bereikt.

Daaruit zullen worden betaald de jaarlijksche onderhoudskosten van gebouwen en machines, die de som van vijfhonderd gulden te boven gaan, alsmede de teruggaven van uittredende leden vermeld in artikel een en twintig.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling van het reserve-kapitaal, overeenkomstig het bepaalde in alinea een worden overgegaan.

Artikel twaalf. Op de rekening der vereeniging wordt in uitgaaf gebracht het benodigde voor rente, aflossing, reserve-kapitaal, belooning van het dienstbaar personeel, onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, administratiekosten, assurantie der gebouwen en roerende goederen, aankoop van melk en verdere kosten van exploitatie.

Artikel dertien. De rechten der leden worden geregeld als volgt:

De leden ontvangen voor de geleverde melk denzelfden prijs, die daarvoor aan niet-leden wordt betaald en die in het huishoudelijk reglement wordt vastgesteld; vervolgens vier procent van het door hen gefourneerde kapitaal en, zoo er daarna nog winst mocht overblijven, hun aandeel daarin, berekend op den voet bepaald in artikel vijftien.

Artikel veertien. De leden hebben recht op de eigendommen der vereeniging en zijn voor hare verbintenissen en schulden aansprakelijk, naar verhouding van het door hen gefourneerde kapitaal.

Artikel vijftien. Van hetgeen er overblijft van de zuivere opbrengst na aftrek van vier procent van het door de leden gefourneerde kapitaal, wordt uitgekeerd.

vijf procent aan het bestuur en de commissarissen;

tien procent aan het vaste personeel, berekend naar gelang hunner belooning, en

vijf en tachtig procent aan de leden, in verhouding tot de door hen geleverde melk.

Artikel zestien. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig mochten worden aangenomen.

Alleen zij die zich in rechten kunnen verbinden, kunnen als zoodanig worden aangenomen.

Artikel zeventien. Wie als lid wenscht te worden aangenomen, richt daartoe vóór den eersten April een schriftelijk verzoek aan het bestuur.

Het bestuur brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover te beslissen en, in geval van toelating, de voorwaarden vast te stellen.

Van het genomen besluit wordt door het bestuur den adressant kennis gegeven.

Artikel achttien. Het lidmaatschap is persoonlijk en verbindend voor een vol dienstjaar.

Artikel negentien. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen, met goedkeuring van de leden, den overledene als zoodanig opvolgen.

Zij geven, zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden, hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Het bestuur is bevoegd hen voorloopig toe te laten, onder dezelfde voorwaarden als de overledene, totdat de ledenvergadering omtrent hun verzoek zal hebben beslist.

Artikel twintig. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden te verbinden om, voor het geval deze met dezelfde melkerij zich bij de vereeniging kunnen aansluiten, daartoe over te gaan, op verbeurte van alle aanspraken op uitkeering, restitutie of mede-eigendom, tenzij hunne toelating wordt geweigerd. In dit geval wordt de uitkeering geregeld naar het volgend artikel.

Artikel een en twintig. Die om geldige redenen, ter beoordeeling der leden, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt het door hem gestorte kapitaal terug naar de waarde, volgens de laatste balans, maar nooit boven honderd procent, op de voorwaarden door de leden, op advies van het bestuur, te bepalen.

Artikel twee en twintig. Als geldige reden voor uittreding wordt onder andere beschouwd afschaffing der boerderij, verandering van woonplaats, ten gevolge waarvan de onmogelijkheid

ontstaat om de melk versch aan de fabriek te leveren, en de aansluiting bij eene soortgelijke vereeniging, wier fabriek op aanmerkelijk korter afstand van de woonplaats der veehouders is gelegen.

Artikel drie en twintig. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden, geeft daarvan vóór den eersten Februari schriftelijk kennis aan het bestuur, met opgaaf zijner redenen.

Artikel vier en twintig. Op hen die volgens het cordeel der leden zonder geldige beweegredenen uit de vereeniging treden, is toepasselijk hetgeen bij artikel twintig ten aanzien van niet toetredende erfgenamen is vastgesteld. Zij blijven bovendien aansprakelijk voor de schulden en schaden, gedurende hun lidmaatschap gemaakt en geleden en zijn verplicht op de eerste aanmaning van het bestuur in de kas der vereeniging te storten twintig gulden per rund, van het getal dat gedurende hun lidmaatschap gemiddeld door hen is gemolken.

Artikel vijf en twintig. Elk lid kan wegens overtreding der statuten en van het huishoudelijk reglement en wegens onteerende handelingen, door de leden, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap worden vervallen verklaard, bij besluit van de leden, waartoe zal worden vereischt twee derden der uitgebrachte stemmen.

Op hen is van toepassing het bepaalde bij artikel vier en twintig ten aanzien van uittredende leden zonder geldige reden.

Artikel zes en twintig. Met goedkeuring der leden, op advies van het bestuur, kan een lid een of meer zijner aandeelen aan een ander overdragen, die dan wordt geacht in diens plaats, naar evenredigheid, te zijn getreden.

Hij die van deze bevoegdheid wenscht gebruik te maken, geeft daarvan vóór den eersten Februari schriftelijk kennis aan het bestuur.

Artikel zeven en twintig. Een door de leden vast te stellen huishoudelijk reglement bepaalt verder de rechten en verplichtingen der leden onderling en regelt de bijzonderheden van beheer, de exploitatie der fabriek en de wijze van werken.

Artikel acht en twintig. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op de vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Ieder lid verbindt zich zedelijk geene quaestie in dezen door den burgerlijken rechter te laten beslissen.

Artikel negen en twintig. Het bestuur der vereeniging bestaat uit drie leden, ook uit niet-leden te kiezen.

Zij worden gekozen door de leden, kiezen uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester en regelen hunne werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

Artikel dertig. Zij hebben zitting gedurende den tijd van drie jaren.

De verkiezing geschiedt in de gewone jaarlijksche vergadering. Volgens op te maken rooster treedt jaarlijks een lunner af. Zij zijn herkiesbaar.

Wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds wordt gekozen, treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel een en dertig. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten. Tot het voeren van rechts-gedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel twee en dertig. De bestuurders genieten geen salaris, doch ontvangen restitutie van de door hen in het belang der vereeniging gedane verschotten, noodzakelijke verbeteringen en reiskosten.

Artikel drie en dertig. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een boekhouder, die alle bevelen van het bestuur heeft op te volgen en door het bestuur wordt benoemd.

Zijn salaris en zijne werkzaamheden worden bij instructie, door de leden vast te stellen, geregeld.

Artikel vier en dertig. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door vijf commissarissen, volgens regelen in het huishoudelijk reglement vast te stellen, die uit hun midden plaatsvervangers aanwijzen, om bij ontstentenis van een of meer bestuursleden op te treden.

Artikel vijf en dertig. Jaarlijks in de eerste helft van Juni wordt eene algemeene vergadering gehouden, waarin liquidatie wordt gehouden.

De voorzitter belegt voorts zoo dikwijls vergadering als hem in het belang der vereeniging noodig voorkomt.

Artikel zes en dertig. De rekening en verantwoording over het afgelopen dienstjaar wordt door den penningmeester vóór den eersten Juni ingediend bij commissarissen, die na onderzoek dien-aangaande verslag omtrent hare bevinding aan de leden-vergadering uitbrengt.

De goedkeuring der vergadering strekt voor het bestuur tot finale kwijting en décharge wegens zijn beheer.

De boekhouding geschiedt op de wijze door het bestuur in overeenstemming met het Wetboek van Koophandel te bepalen.

Artikel zeven en dertig. Tijd en plaats der vergaderingen wordt minstens acht dagen, in spoed eischende gevallen minstens twee dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij biljetten waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Artikel acht en dertig. Elk lid kan zich door een schriftelijk gevolmachtigde ter vergadering doen vertegenwoordigen.

Niemand kan als lasthebber voor meer dan twee leden optreden.

Artikel negen en dertig. Een aandeel of een onderdeel daarvan geeft recht op een stem, twee of drie aandeelen op twee, meer dan drie aandeelen op drie stemmen.

Artikel veertig. Over zaken wordt mondeling, over personen schriftelijk gestemd. Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekke meerderheid der uitgebrachte stemmen.

Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming.

Geeft ook deze geen volstrekke meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of voor het geval meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen, en is hij, die dan de meeste stemmen erlangde, de benoemde.

Bij staking van stemmen beslist het lot.

Artikel een en veertig. Van het verhandelde in de vergaderingen worden door den secretaris aantekeningen gehouden.

Deze worden in de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen en, na goedkeuring, door den voorzitter en hem geteekend.

Artikel twee en veertig. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan, wanneer ten minste twee-derde der leden daartoe besluit.

Artikel drie en veertig. De vereffening geschiedt volgens de wettelijke voorschriften.

Artikel vier en veertig. Geen voorstel tot wijziging der statuten wordt in overweging genomen dan in eene daartoe in het bijzonder opgeroepene vergadering, waarin ten minste twee-derde der leden vertegenwoordigd is.

Is bedoeld aantal leden niet tegenwoordig, dan wordt de behandeling uitgesteld tot eene volgende vergadering, waar de alsdan aanwezige leden kunnen beslissen.

In beide gevallen wordt tot aanneming drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Artikel vijf en veertig. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer tweehonderd zeven en twintig).

Waarvan akte in minute.

Gedaan en verleden te Meppel, ten kantore van mij notaris, in tegenwoordigheid van Willem van Linde van Gunst en van Albert Bot, beiden notarisklerken van beroep, wonende te Meppel en, evenals de comparanten, aan mij notaris bekend, als getuigen.

En hebben de getuigen deze minute onmiddellijk na gedane voorlezing met de comparanten en mij notaris ondertekend.

(Geteekend): G. J. E. Wilmers, A. Bakker, G. van Noord, J. Braamskamp, R. Denning, G. Karsten, K. van den Berg Rz.; W. van Linde van Gunst, A. Bot, J. A. Sluis

Geregistreerd te Meppel den veertienden December 1800 drie en negentig, deel 93, folio 200 recto, vak 8. Vier bladen, een renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent (f 1,20). De ontvanger, (geteekend): *de Wijn*.